

Letnik 1914.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CLXXIV. — Izdan in razposlan 26. dne novembra 1914.

Vsebina: (Št. 321 in 322.) 321. Cesarski ukaz o odlogu zasebnopravnih denarnih terjatev (četrti ukaz o odlogu). — 322. Ukaz vsega ministrstva o odlogu zasebnopravnih denarnih terjatev zoper dolžnike na Gališkem in v Bukovini.

321.

Cesarski ukaz z dne 25. novembra 1914. l.

o odlogu zasebnopravnih denarnih terjatev (četrti ukaz o odlogu).

Na podstavi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 141) zaukazujem tako:

Obseg odloga.

§ 1.

(1) Pred 1. dnem avgusta 1914. l. nastale zasebnopravne denarne terjatve, všteti terjatve iz menic ali čekov, nadalje denarne terjatve iz zavarovalnih pogodb, ki so bile sklenjene pred tem dnevom, se odlagajo po naslednjih določilih.

(2) Kolikor v §§ 2 do 5 ni določenega nič drugega in ne kraté v §§ 18 do 21 omenjenega sodniškega odloga, so razen zneskov, ki so bili izvzeti od odloga že s cesarskim ukazom z dne 27. septembra 1914. l. (drž. zak. št. 261) v besedilu ministrstvenega ukaza z dne 13. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 280), izvzeti od odloga še naslednji zneski in je plačati:

a) 25 odstotkov terjatev, ki so postale plačne najkasneje 31. dne avgusta 1914. l., pri menicah in čekih pa najmanj znesek 100 K,

14. dne decembra 1914. l., ako je terjatev postala plačna najkasneje 14. dne avgusta 1914. l.,

tisti dan decembra 1914. l., ki s svojo številko ustreza dnevni plačnosti, ako je terjatev postala plačna med 15. in 31. dnem avgusta 1914. l.;

b) 25 odstotkov terjatev, ki so postale plačne v septembru in oktobru 1914. l., pri menicah in čekih pa najmanj znesek 100 K,

tisti dan januarja 1915. l., ki s svojo številko ustreza dnevni plačnosti.

(3) Delni znesek, ki ga je plačati, je preračunati po znesku terjatve 1. dne avgusta 1914. l. ali poznejšega dne njene plačnosti; hkratu z delnim zneskom je plačati do plačilnega dneva tekoče obresti cele neplačane terjatve in eventualne postanske pristojbine.

(4) Ostanek terjatev, ki so postale ali postanejo plačne do vštete 30. dne novembra 1914. l., nadalje terjatve, ki postanejo plačne v decembru 1914. l. in v januarju 1915. l., se za sedaj odlagajo do vštete 31. dne januarja 1915. l.

Od odloga docela izvzete terjatve.**§ 2.**

Od zakonitega odloga, določenega v § 1. so docela izvzete:

1. terjatve iz službenih in mezdnih pogodb (§§ 1151 do 1163 o. d. z.);

2. terjatve iz najemnih in zakupnih pogodb;

3. terjatve za prodane reči ali dobavljeno blago na podstavi pogodb, ki so bile sklenjene pred 1. dnem avgusta 1914. l., ako se je izročitev ali dobava izvršila ali se izvrši šele po 31. dnevu julija 1914. l., razen ako jo je bilo opraviti pred 1. dnem avgusta 1914. l.;

4. terjatve društvenih bolniških blagajnic (§ 60 zakona z dne 30. marca 1888. l. [drž. zak. št. 33]) in nadomestnih zavodov (§§ 65 zakona z dne 16. decembra 1906. l. [drž. zak. št. 1 iz l. 1907.] in cesarskega ukaza z dne 25. junija 1914. l. [drž. zak. št. 138]) za plačilo prispevkov za bolniško in pokojninsko zavarovanje;

5. pravice do plačevanja obresti in letnin

a) na podstavi terjatev, ki služijo za prednostno založbo zastavnih listov in fundiranih bančnih zadolžnic,

b) na podstavi knjižno zagotovljenih terjatev hranilnic in skupnih sirotinskih blagajnic,

c) na podstavi terjatev hranilnic proti občinam ali drugim javnim korporacijam,

d) na podstavi drugih knjižno zagotovljenih terjatev;

6. rentne terjatve in pravice do dajanja za preživljanje;

7. terjatve, ki gredo družbi Rdečega križa, nadalje zakladu za podpiranje svojcev mobilizovancev ali za drugo pripomaganje o priliki vojne neposrednje ali na podstavi nakazila (§ 1408 o. d. z.);

8. terjatve za plačevanje obresti in vračila glavnice iz državnih dolgov in po državi jamčenih dolžnosti;

9. terjatve za plačevanje obresti in za vračevanje glavnice iz zastavnih pisem, fundiranih bančnih zadolžnic in delnih zadolžnic;

10. terjatve iz zastavnih posojil zastavljalnic in obrtniških posojevalcev na zastave; toda v obratu zastavarske obrti se zastavljeni predmet ne sme prodati prej nego šest mesecev po prvotno določenem času zapadlosti;

11. terjatve kreditnih zadrug zoper osebe, ki so trajno nameščene v javni ali zasebni službi in kojih službeni prejemki se niso bistveno zmanjšali izza 1. dne avgusta 1914. l., za plačilo obresti in vračila glavnice iz posojil.

Terjatve iz zavarovalnih pogodb.**§ 3.**

(1) Od zakonitega odloga so nadalje izvzete pravice:

a) iz pogodb o zavarovanju življenja do odkupa ali dovolitve posojil do višine 500 K in do plačila zavarovalne vsote do višine 5000 K,

b) iz zavarovalnih pogodb, ki so bile posebej sklenjene za primer smrti v vojni, do polne višine zavarovalne vsote,

c) pri vseh drugih zavarovalnih strokah do višine 5000 K in, ako vsota odškodnine presega 5000 K, do 5000 K in 20 odstotkov tistega zneska odškodnine, ki presega 5000 K, nikakor pa ne do več nego skupaj 10.000 K,

d) do plačevanja zavarovalnih premij do višine 100 K.

(2) Pogodbene, za plačevanje premij določene dodatne robove je vračunjati v dobo zakonitega odloga.

(3) Pravnih škod, ki so v pogodbi spojene s tem, če se premija za zavarovanje življenja docela ali deloma ne plača, ne more uveljavljati zavarovalec od drugega leta zavarovanja počenši, dokler velja ta cesarski ukaz, razen ako je zavarovatelj v 14 dneh po preteku pogodbenega, za plačilo premije določenega dodatnega roka izjavil, da ne nadaljuje zavarovanja. Ako zavarovatelj ni pravočasno podal take izjave, je dolžen plačati premijo.

(4) Določila tretjega odstavka se uporabljajo na premije, ki so postale plačne med 1. dnem avgusta 1914. l. in pričetkom veljavnosti tega cesarskega ukaza, z izpremembo, da začne štiri-najstidnevni rok teči z dnem, katerega dobi ta cesarski ukaz moč.

Terjatve iz tekočega računa, blagajničnih listkov in vložnih knjižic.

§ 4.

(1) Terjatve iz tekočega računa in iz vlog za blagajnične listke so odložene z omejitvijo, da se more v teku koledarskega mesca pri deželnih in delniških bankah zahtevati plačilo do višine 5 odstotkov 1. dne avgusta 1914. l. obstoječe terjatve, najmanj pa 400 K, pri drugih kreditnih zavodih, izvzemši raiffeisenovke (zakon z dne 1. junija 1889. l. [drž. zak. št. 91]), plačilo do višine 2 odstotkov tiste terjatve, najmanj pa 200 K, in pri raiffeisenovkah plačilo do višine 50 K. Pravica do izplačila obresti, pripadajočih za drugo polletje 1914. ni odložena, toda uveljavljati se more šele po 31. dnevu decembra 1914. l.

(2) Plačilo višjih nego spredaj oznamenjenih zneskov se lahko zahteva iz terjatev iz tekočega računa in iz vlog za blagajnične listke:

I. Brez omejitve na določen znesek, ako je vračilo

a) kakor je potrjeno, potrebno za izpolnjevanje dolžnosti, naloženih upniku po § 1, odstavek 2 in 3, za izplačevanje plač in mezd v lastnem obratu upnika ali za plačilo najemnin ali zakupnin, ki jih dolguje upnik, ali obresti in letnin, ki so po § 2, št. 5, docela izvzete od odloga;

b) potrebno za plačevanje terjatev države ali davkov in javnih davščin, nadalje za vplačevanje na državna posojila s tem, da se preodkazuje ali pošlje blagajnici, ki je poklicana prevzemati jih;

c) ako ga terjajo dežele, okraji, občine, da izpolnjujejo svoje dolžnosti, všteti obrestovanje in razdolžbo deželnih in komunalnih dolgov, nadalje ako ga terjajo banke in zavodi, ki so izdali zastavne liste ali druge zadolžnice, da izpolnjujejo svojo iz tega nastalo dolžnost obrestovanja in razdolžbe, končno javnopravne zavarovalnice, da izpolnjujejo svoje dolžnosti nasproti zavarovancem in njihovim svojcem, ali zasebne zavarovalnice, da, kakor je potrjeno, izpolnjujejo dolžnosti, naložene jim po § 2, št. 6, in § 3;

d) ako ga terjajo sodišča iz novcev, ki so jih vložila;

e) ako ga terjajo odvetniki ali notarji iz novcev, ki so jih vložili, da, kakor je potrjeno, slušajo sodne odredbe ali naročila ali da izpolnjujejo ne odložene dolžnosti svojih naročiteljev.

II. V vsakem koledarskem mescu do višine 20 odstotkov 1. dne avgusta 1914. l. obstoječe terjatve iz tekočega računa ali iz vlog za blagajnične listke, kolikor je vračilo, kakor je potrjeno, neobhodno potrebno za vzdrževanje upnikovega obrata;

III. v času od 1. dne decembra 1914. l. do 31. dne januarja 1915. l. do višine 25 odstotkov 1. dne avgusta 1914. l. obstoječe terjatve iz tekočega računa ali iz vlog za blagajnične listke, kolikor se vračilo dokazno potrebuje, da se izpolni kreditnemu zavodu po tem cesarskem ukazu naložena dolžnost za vračila iz tekočega računa ali iz vlog za blagajnične listke ali na vložno knjižico. Da se izpolnjuje dolžnost, ki je naložena kreditnemu zavodu po št. I, lit. b, se lahko terja povračilo s tem, da se preodkazuje ali pošlje blagajnici, poklicani za prevzemanje, brez omejitve na določen znesek.

(3) V drugem odstavku, št. I, II in III, oznamljeni zneski se lahko terjajo drug poleg drugega. V teku istega koledarskega mesca pa se morejo v prvem in drugem odstavku oznamljeni zneski terjati drug poleg drugega samo do najvišjega zneska, ki ga je kreditni zavod dolžen izplačati ali na podstavi določil prvega ali drugega odstavka.

(4) Zoper zahtevo, naj se terjatve iz tekočega računa preodkazujejo na obstoječe račune ali na račune, ki se začno nanovo pri istem kreditnem zavodu, se ne more ugovarjati s tem, da velja odlog; toda izplačilo preodkazanih zneskov se ne more terjati, dokler traja odlog.

§ 5.

(1) Terjatve iz vlog na vložno knjižico, ki so se vložile pred 1. dnem avgusta 1914. l., so odložene z omejitvijo, da se more od iste vloge v teku enega koledarskega mesca zahtevati pri deželnih in delniških bankah ter hranilnicah plačilo do višine 5 odstotkov 1. dne avgusta 1914. l. obstoječe imovine, najmanj pa 200 K, pri drugih kreditnih zavodih, izvzemši raiffeisenovke, plačilo do višine 2 odstotkov one imovine, najmanj pa 100 K, in pri raiffeisenovkah plačilo do višine 50 K. Pravica do izplačila obresti, pripadajočih za drugo polletje 1914., ni odložena, toda uveljavljati se more šele po 31. dnevu decembra 1914. l.

(2) Ako je znašala vloga, ki se je vložila pred 1. dnem avgusta 1914. l. pri deželni ali delniški banki ali pri hranilnici, 16. dne septembra 1914. l. še več nego 2000 K. se lahko terjata razen tega v času od 1. dne decembra 1914. l. do 31. dne januarja 1915. l. 20 odstotkov ostale vloge za plačilo terjatev države ali davkov in javnih davščin s tem, da se preodkaze ali pošlje blagajnici, kateri je poverjeno pobiranje, in nadaljnjih 20 odstotkov, kolikor se, kakor je potrjeno, zahtevajo nazaj, da se izpolnjujejo dolžnosti, ki so naložene upniku po § 1, odstavek 2 in 3.

(3) Zneski za vplačevanje na posojila države tako, da se preodkazejo ali pošiljajo blagajnici, ki je poklicana za prevzemanje, ter zneski, ki so jih vložila sodišča, se lahko terjajo nazaj brez omejitev.

§ 6.

Ako je kreditni zavod na podlagi tekočega računa, na vlogo za blagajnični listek ali na vložno knjižico plačal več, nego se je moglo vsakočasno terjati po §§ 3 in 4 cesarskega ukaza z dne 13. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 216) in po §§ 4 in 5 cesarskega ukaza z dne 27. septembra 1914. l. (drž. zak. št. 261) in tega cesarskega ukaza, lahko vračuni presežek tudi v poznejšem koledarskem mesecu, ako se znova zahteva plačilo.

Pravice do povračila iz plačevanja terjatev s pravicami.

§ 7.

Terjatve za povračilo za tretjo osebo plačnega dolga davkov ali javnih davščin so odložive po določilih § 1, v konkurzu in v izvršilnem postopku pa uživajo predpravo plačane terjatve.

Menice in čeki.

§ 8.

(1) Pri menicah, ki so bile izdane pred 1. dnem avgusta 1914. l., veljajo za plačilne dneve za zneske, ki so po § 1, odstavek 2 in 3, izvrzeti od odloga, tam oznamljeni dnevi.

(2) Gledé zneska, odloženega po § 1, odstavek 4, se odlaga plačilni dan za sedaj na 1. dan februarja 1915. l. Temu primerno se preloži tudi rok za protestovanje.

(3) Ako se deloma plača, je treba na menici zaznamovati, kdaj, kdo in koliko je plačal. Plačujočemu je dati pobotnico na prepisu menice.

§ 9.

(1) Ako da regresni dolžnik na menico, ki je postala plačna pred 1. dnem avgusta 1914. l., delno plačilo (§ 1, odstavek 2 in 3), lahko zahteva razen zaznamka po § 8, odstavek 3, in pobotnice poverjen prepis protesta. Izročitev poverjenega prepisa je zabeležiti na protestu. Duplikat ali več nego en poverjen prepis protesta za eno delno plačilo se ne sme izročiti. Podpis Avstrijsko-ogrske banke na prepisu protesta nadomešča njegovo poveritev.

(2) Ako regresni dolžnik uveljavlja povračilo delnega plačila, ki ga je dal, proti prednikom ali akceptantu, je pri menicah, ki so postale plačne pred 1. dnem avgusta 1914. l., predložiti pobotnico in poverjeni prepis protesta, ako ga pa ni bilo treba, pobotnico in poverjen prepis menice.

§ 10.

(1) Pri menicah, ki so bile izdane pred 1. dnem avgusta 1914. l. in so postale ali postanejo plačne po 31. dnevu julija 1914. l., je dognati, da se ni dalo delno plačilo (§ 1, odstavek 2 in 3) s protestom, in sicer tudi tedaj, ako bi ga sicer ne bilo treba. Prednike je obvestiti po členu 45 do 47 m. r.

(2) Pri menicah, oznamenjenih v odstavku 1, se lahko nadomesti protest, ker se ni plačalo delno plačilo (§ 1, odstavek 2 in 3):

a) z izjavo akceptantovo (trasatovo), izdajnika lastne menice ali domicilijatovo;

b) z izjavo imetnika menice, ako se more nanj potegniti ček po § 1 zakona z dne 3. aprila 1906. l. (drž. zak. št. 84).

(3) Izjava se mora postaviti na menico ali z njo združen list (allonge) in podpisati jo morata tisti, ki poda izjavo. Obsegati mora dan prezentacije in pripomnjo, da se plačilo ni plačalo ali da se ni dobila oseba, kateri je bilo prezentovati. Ako se opravični prostor, ali če ga ni, stanovanje ne more poizvedeti, se ne uporablja predpis odstavka 2, lit. b.

(4) Ako plača regresni dolžnik delno plačilo na menico, ki je bila izdana pred 1. dnem avgusta 1914. l. in je postala ali postane plačna

po 31. dnevu julija 1914. l., lahko zahteva razen zaznamka po § 8, odstavek 3, in pobotnice izročitev protesta o ne plačnem delnem plačilu ali, ako se je protest nadomestil z eno v odstavku 2 oznamenjenih izjav, poverjen prepis menice. Poveriti se mora v roku, določenem za protestovanje. Izročitev menice je zaznamovati na menici. Več nego en prepis menice se ne sme izročiti. Podpis Avstrijsko-ogrske banke na prepisu menice nadomešča njegovo poveritev.

(5) Ako regresni dolžnik uveljavlja povračilo delnega plačila, ki ga je dal, proti prednikom ali akceptantom, je pri menicah, oznamenjenih v odstavku 1, predložiti pobotnico in protest ali protest nadomestujočo izjavo (odstavek 2 do 4) o ne plačnem delnem plačilu.

§ 11.

Določila §§ 8 do 10 se primerno uporabljajo na čeke.

Vpliv višje sile na menice in čeke.

§ 12.

Ako je pri menicah in čekih, brez razlike plačilnega kraja in dneva izdaje, prezentaciji ali protestovanju na potu nepremagljiva ovira (višja sila), ki je nastala zaradi vojnih dogodkov, se odlaga plačilni čas, rok za prezentacijo v sprejem ali v plačilo in za protestovanje za toliko, kolikor je potrebno, da se izvrši meničnopravno dejanje, ko odpade ovira, najmanj pa dotlej, da poteče 10 delavnikov potem, ko je odpala ovira. V protestu je, kolikor mogoče, dognati oviro in njeno trajanje.

Vračevanje obresti in blagajniški skonto.

§ 13.

(1) Za čas, za katerega se vsled odloga (§§ 1, 3, 4, 5, 8 in 12) odlaga plačilo, je plačevati zakonite obresti ali višje obresti, ki gredo po pogodbi.

(2) Ob preračunu zneska, ki ga je plačati iz odložene terjatve po preteku odloga, se v dvomu ne sme odbiti blagajniški skonto.

Rokovi zastaranja in tožbeni rokovi.

§ 14.

Doba odloga se ne vračuni ob preračunu roka zastaranja in zakonitih rokov za vložbo tožbe.

Odpoved in dogovorjene pravne škode.

§ 15.

Z odpovedjo denarne terjatve, ki bi bila zakonito odložena, če bi bila plačna, je ravnati tako, kakor da bi se bila izrekla 1. dne oktobra 1914. l., ako se je odpoved izrekla med 1. dnem avgusta in 28. dnem septembra 1914. l., in kakor da bi se bila izrekla 1. dne decembra 1914. l., ako se je izrekla med 29. dnem septembra 1914. l. in dnem pred razglasitvijo tega cesarskega ukaza; toda od denarne terjatve, ki je tako postala plačna, se morejo v času, za katerega se z odlogom odlaga plačilo plačnega zneska, terjati samo obresti, ki gredo po pogodbi.

(2) Z odpovedjo, ki je bila izjavljena med dnevom razglasitve tega cesarskega ukaza in 31. dnem januarja 1915. l., denarne terjatve, ki bi bila zakonito odložena, če bi bila plačna, je ravnati tako, kakor da bi se bila izjavila 1. dne februarja 1915. l.

(3) Pravica odpovedati ali zahtevati, naj se takoj vrnejo glavnični zneski, ki je po pogodbi podeljena upniku, ako bi se obresti, letnine ali obroki terjatev v § 1, odstavek 1, oznamenjene vrste ne plačevali pravočasno, ali druge za oznamenjeni primer dogovorjene pravne škode, izvzemši dolžnost plačevati zamudne obresti, se ne morejo uveljavljati, ako je dolžnik zaostal samo z obrestimi, letninami ali obroki, ki so postali plačni ali postanejo plačni pred 1. dnem februarja 1915. l.

Pobot.

§ 16.

Okolnost, da je terjatev odložena po določenih tega cesarskega ukaza, ni na potu pobotu z drugo terjatvijo.

Pravdnopravni predpisi.

§ 17.

(1) Sodni postopek o tožbah, s katerimi se zahteva plačilo terjatev, ki so po § 1, odstavek 2

in 3. deloma izvzete od odloga, je nadaljevati uradoma brez ozira na stanje postopka. Nove tožbe, naj se plačajo take terjatve, so dopustne, četudi se z njimi zahteva plačilo polnega zneska terjatve. Zavračati pa je nove tožbe, ki merijo samo na plačilo odloženih zneskov terjatve. Na podlagi menic ali čekov, ki so bili izdani pred 1. dnem avgusta 1914. in so postali ali postanejo plačni po 31. dnevu julija 1914. l., so tožbe dopustne le gledé zneska, po § 1, odstavek 2 in 3, izvzete od odloga.

(2) Obsodba na plačilo, za katero gre dolžniku ob času izreka sodbe še zakoniti odlog, je dopustna; toda rok za plačilo, vštevši pravdne stroške, je določiti tako, da se začne od zadnjega dneva zakonitega roka odloga. Ta dan je navesti koledarsko v sodbi z navedbo dneva plačnosti terjatve. Začetek s sodbo določenega roka za plačevanje zneskov terjatev, kojih zakoniti odlog se podaljšuje s tem cesarskim ukazom, vštevši pravdne stroške, se prelaga na dan, katerega je plačati po določilih tega cesarskega ukaza.

Sodniški odlog.

§ 18.

(1) Pravdno sodišče lahko na toženčev predlog, ako to opravičuje njegov gospodarski položaj in ako upnik s tem ne trpi nerazmerne škode, gledé zneskov terjatev, ki so po § 1, odstavek 2 in 3, ali § 2, št. 5, lit. d, izvzeti od zakonitega odloga, določi v sodbi daljšo nego zakonu ustrezno plačilno dobo; ta doba pa ne sme presegati zakonite dobe odloga, veljajoče za ostanek terjatve in v primeru § 2, št. 5, lit. d, veljajoče za odložene terjatve z enakim dnem plačnosti. Sodniški odlog, ki se je dovolil na najdaljšo, po predpisih, veljajočih ob času njihove dovolitve, dopustno dobo, velja za podaljšanega do vštete 31. dne januarja 1915. l.; sodišče pa lahko na upnikov predlog in zaslišavši dolžnika (§ 56 izv. r.), sklene skrajšanje roka.

(2) Toženec mora dejanske trditve, na katere opira svoj predlog, narediti verojetne.

(3) Sodišče sme dovolitev dobe narediti odvisno od dajatve varnosti.

(4) Zoper dovolitev ali odreko sodniškega odloga ni pravnega pomočka.

(5) Ta določila se ne uporabljajo na terjatve iz menic ali čekov.

§ 19.

(1) Dolžnik lahko predlaga na okrajnem sodišču, v čigar okolišu ima upnik svoje stanova-lišče, pripoznavši upnikovo terjatev, naj se upnik pozove na razpravo o določitvi plačilnega roka za znesek dolga, ki je po § 1, odstavek 2 in 3, ali § 2, št. 5, lit. d, izvzet od zakonitega odloga.

(2) Sodišče naj razsodi o plačilnem roku v pripoznalni sodbi, ki se izreče na upnikov predlog, ali, ako stranke prepusté sodišču določitev plačilnega roka v sodni poravnavi, sklenjeni o dolžnem znesku, v posebnem sklepu. Stroške razprave mora dolžnik povrniti upniku.

(3) Določila § 18 se primerno uporabljajo.

§ 20.

(1) Najemnine za prostore, ki se uporabljajo docela ali večinoma za opravilno podjetje, se lahko odložijo, vseeno, ali je bila najemna pogodba sklenjena pred 1. dnem avgusta 1914. l. ali pozneje, po določilih §§ 18 in 19 tako, da je od polletnega najemninskega obroka plačati polovico takoj, drugo polovico pa čez četr let in od četrletnega najemninskega obroka eno tretjino takoj in po eno tretjino po vsakem mescu.

(2) Pravne škode, ki so bile dogovorjene za primer ne pravočasne izpolnitve, nastopijo samo tedaj, ako najemnik ne plača pravočasno teh obrokov.

(3) Ako se tak obrok ne plača pravočasno, lahko najmodavec najemuniku odpove z veljavnostjo za prihodnji odpovedni rok.

§ 21.

(1) Obrtnikom in trgovcem, ki dokažejo z izpričevalom trgovinske in obrtne zbornice, da pretežno dobavljajo ali dobivajo blago, ki je določeno za izvoz v carinsko inozemstvo, nadalje osebam in podjetjem, ki izkažejo, da so pretežno navezane na pridobitek ali na dohodek iz prometa tujcev, se po pogojih, oznamenjenih v § 18, odstavek 1, lahko dovoli sodniški odlog za zneske terjatev, ki so po § 1, odstavek 2 in 3, ali § 2, št. 1, 2, 3 in 5, izvzeti od zakonitega odloga, najdalje do vštete 31. dne avgusta 1915. l.

(2) Določila § 18, odstavek 2 do 5, in § 19 se uporabljajo.

Izvršilo.**§ 22.**

(1) Izvršilnih dejanj v prid odloženim terjatvam ni dovoljevati v roku odloga, že dovoljenih pa ni izvršiti. Tekočega izvršilnega postopka, izvzemši prisilno upravo in prisilno dejanje v zakup, ni nadaljevati. Že vročeni predkazni sklepi ostanejo v moči. Z izvršilom izterjane zneske je razdeliti.

(2) Izvršilna dejanja, ki so se opravila, preden se je na izvršilnem sodišču izvedelo za cesarski ukaz z dne 13. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 216), ostanejo v moči.

(3) Izvršilo za zavarovanje in začasne odredbe v prid odloženim terjatvam se lahko dovolé in izvrše.

Odložitev izvršila.**§ 23.**

(1) Izvršilno sodišče lahko na predlog zavezanca s pogoji, oznamenjenimi v § 18, odstavek 1, odloži izvršilo v prid znesku terjatve, ki je po § 1, odstavek 2 in 3, ali § 2, št. 5, lit. d, izvzet od zakonitega odloga, na dobo najdalje dveh mesecev, kolikor ne gre za rubež predmetov premičnega premoženja ali za prisilno osnovanje zastavne pravice. Taka odložitev je nedopustna, ako se je že po §§ 18, 19 ali 21 dovolil plačilni rok.

(2) Na dovolitev odložitve se primerno uporabljajo določila § 18, odstavek 1 do 4.

(3) Po § 18 cesarskega ukaza z dne 27. septembra 1914. l. (drž. zak. št. 261) na dobo dveh mesecev odloženo izvršilo se po istih pogojih na predlog zavezanca lahko odloži na najdalje še dva mesca.

(4) V primerih, oznamenjenih v § 21, se lahko dovoli odložitev izvršila do 31. dne avgusta 1915. l. Določila sprednjih odstavkov se uporabljajo.

Sodniški odlog za bojišče.**§ 24.**

Osebam, ki imajo svoje stanovišče (sedež) ali svoj stalni opravični zavod v ozemlju, v katerem se je zaradi vojnih dohodkov začasno ustavilo delovanje sodišča, lahko poklicano sodišče

dovoli odlog za dolžnosti vsake vrste (§§ 18 in 19) in pravtako izreče, da pravne škode, ki so se dogovorile za primer ne pravočasne izpolnitve, izvzemši dolžnost plačati zamudne obresti, ne nastopijo ali se odpravijo. Določila § 23 se uporabljajo na take osebe brez ozira na vrsto terjatve, kateri v prid se opravlja izvršilo.

Pravica vzajemnosti.**§ 25.**

Ako morejo upniki, ki imajo v tuzemstvu svoje stanovišče (sedež), v drugi državi uveljavljati zasebnopravne terjatve samo v manjši izmeri ali z večjimi omejitvami, nego je določeno v tem cesarskem ukazu, so terjatve upnikov, ki imajo svoje stanovišče (sedež) v tej državi, podvržene enakim omejitvam.

Pristojbinskopravna določila.**§ 26.**

(1) Ako se je plačala pristojbina za protest že, ko se je protestovalo, ker se ni plačalo delno plačilo na menico ali ček, je protest zaradi tega, ker se ni plačalo nadaljnje plačilo, oproščen pristojbine po t. št. 116, lit. g ali a, zakona z dne 13. decembra 1862. l. (drž. zak. št. 89). Natančnejša določila se ukrenejo z ukazom.

(2) V § 10 oznamenjena izjava akceptanta (trasata), izdatnika lastne menice ali domicilijata ali imetnika menice ali čeka ni predmet pristojbine.

Sklepna določila.**§ 27.**

Vlada se pooblašča z ukazom razširiti ali omejiti izjeme od občega zaukaza odloga, ki so določene v § 2, št. 1 do 7, 9 do 11, in v §§ 3 do 8 tega cesarskega ukaza, ter izpremeniti ali dopolniti določila §§ 1 in 9 do 26, kolikor to zahtevajo gospodarske potrebe.

Zlasti se vlada pooblašča izdati od določil tega cesarskega ukaza razlikujoče se predpise o odlogu zasebnopravnih terjatev zoper dolžnike, ki imajo svoje stanovišče (sedež) ali svoj stalni opravični zavod v kraljevini gališki in vladimski z veliko vojvodino krakovsko ali v vojvodini bukovinski.

§ 28.

(1) Ta cesarski ukaz dobi moč 1. dne decembra 1914. l. Hkratu izgube moč cesarska ukaza z dne 27. septembra 1914. l. (drž. zak. št. 261) in z dne 13. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 278), nadalje ministrstvena ukaza z dne 3. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 267) in z dne 13. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 280).

(2) Izvršiti ta cesarski ukaz je naročeno Mojemu pravosodnemu ministru in Mojemu finančnemu ministru v porazumu z udeleženi ministri.

Na Dunaju, 25. dne novembra 1914. l.

Franc Jožef s. r.

Stürgkh s. r.

Georgi s. r.

Hohenburger s. r.

Heinold s. r.

Forster s. r.

Hussarek s. r.

Trnka s. r.

Schuster s. r.

Zenker s. r.

Engel s. r.

Morawski s. r.

322.

Ukaz vsega ministrstva z dne 25. novembra 1914 l.

**o odlogu zasebnopravnih denarnih terjatev zoper
dolžnike na Gališkem in v Bukovini.**

Na podstavi § 27 cesarskega ukaza z dne 25. novembra 1914. l. (drž. zak. št. 321) se ukazuje tako:

§ 1.

(1) Dolžnikom, ki imajo svoje stanovišče (sedež) ali svoj stalni opravični zavod v kraljevini gališki in vladimski z veliko vojvodino krakovsko ali v vojvodini bukovinski, se dovoljuje odlog po naslednjih določilih.

(2) Pred 1. dnem avgusta 1914. l. nastale zasebnopravne denarne terjatve, všteti terjatve iz menic ali čekov, nadalje denarne terjatve iz zavarovalnih pogodb, ki so bile sklenjene pred tem dnevom, se odlagajo, ako so postale plačne ali postanejo plačne pred 1. dnem februarja 1915. l., za sedaj do vštete 31. dne januarja 1915. l.

(3) Za menice ali čeke, izdane pred 1. dnem avgusta 1914. l., kojih trasat, in za lastne menice, izdane pred istim dnem, kojih trasant (izdatnik) ima svoje stanovišče v ozemlju, označenem v odstavku 1, se odlaga plačilni dan, ako je postala ali postane menica ali ček plačen med 1. dnem avgusta in 31. dnem januarja 1915. l., za sedaj na 1. dan februarja 1915. l. Temu primerno se preloži tudi rok za protestovanje. Za uporabljanje tega ukaza velja pri potegnjenih menicah in čekih pri imenu ali firmi trasata navedeni kraj za trasatovo stanovišče, pri lastnih menicah kraj izdaje za trasatovo stanovišče.

Od odloga izvzete terjatve.

§ 2.

Od odloga, določenega v § 1, so izvzete:

1. terjatve iz službenih in mezdnih pogodb (§§ 1151 do 1163 o. d. z.);

2. terjatve iz najemnih in zakupnih pogodb;

3. terjatve za prodane reči ali dobavljeno blago na podstavi pogodb, ki so bile sklenjene pred 1. dnem avgusta 1914. l., ako se je izročitev ali dobava izvršila ali se izvrši šele po 31. dnevu julija 1914. l., razen ako jo je bilo opraviti pred 1. dnem avgusta 1914. l.;

4. terjatve društvenih bolniških blagajnic (§ 60 zakona z dne 30. marca 1888. l. [drž. zak. št. 33]) in nadomestnih zavodov (§ 65 zakona z dne 16. decembra 1906. l. [drž. zak. št. 1 iz l. 1907.] in cesarskega ukaza z dne 25. junija 1914. l. [drž. zak. št. 138]) za plačilo prispevkov za bolniško in pokojninsko zavarovanje;

5. pravice do plačevanja obresti in letnin

a) na podstavi terjatev, ki služijo za prednostno založbo zastavnih listov in fundiranih bančnih zadolžnic;

b) na podstavi terjatev hranilnic proti občinam ali drugim javnim korporacijam;

c) na podstavi knjižno zavarovanih terjatev;

6. rentne terjatve in pravice do dajanja za preživljanje;

7. terjatve, ki gredo družbi Rdečega križa, nadalje zakladu za podpiranje svojcev mobilizovancev ali za drugo pripomaganje o priliki vojne neposredne ali na podstavi nakazila (§ 1408 o. d. z.);

8. terjatve za plačevanje obresti in vračila glavnice iz dolžnosti, jamčenih po državi.

Terjatve iz zavarovalnih pogodb.

§ 3.

(1) Od odloga so nadalje izvzete pravice:

- a) iz pogodb o zavarovanju življenja do odkupa ali dovolitve posojil do višine 200 K in do plačila zavarovalne vsote do višine 500 K,
- b) iz zavarovalnih pogodb, ki so bile posebej sklenjene za primer smrti v vojni, do polne višine zavarovalne vsote,
- c) pri vseh drugih zavarovalnih strokah do odškodnine do višine 400 K.

(2) Pravnih škod, ki so v pogodbi spojene s tem, če se premija za zavarovanje življenja docela ali deloma ne plača, ne more uveljavljati zavarovalec od drugega leta zavarovanja počenši, dokler velja ta ukaz, razen ako je zavarovatelj v 14 dneh po preteku pogodbenega, za plačilo premije določenega dodatnega roka izjavil, da ne nadaljuje zavarovanja. Ako zavarovatelj ni pravočasno podal take izjave, je dolžen plačati premijo.

(3) Določila drugega odstavka se uporabljajo na premije, ki so postale plačne med 1. dnem avgusta 1914. l. in pričetkom veljavnosti tega ukaza, z izpremembo, da začne štirinajstdnevni rok teči z dnem, katerega dobi ta ukaz moč.

Terjatve iz tekočega računa, blagajničnih listkov in vložnih knjižic.

§ 4.

(1) Terjatve iz tekočega računa in iz vlog za blagajnične listke so odložene z omejitvijo, da se more v teku koledarskega mesca pri deželnih in delniških bankah zahtevati plačilo do višine 3 odstotkov 1. dne avgusta 1914. l. obstoječe terjatve, najmanj pa 400 K, pri drugih kreditnih zavodih, izvzemši raiffeisenovke (zakon z dne 1. junija 1889. l. [drž. zak. št. 91]), plačilo do višine 2 odstotkov tiste terjatve, najmanj pa 200 K, in pri raiffeisenovkah plačilo do višine 50 K.

(2) Zoper zahtevo, naj se terjatve iz tekočega računa predokažejo na obstoječe račune ali

na račune, ki se začno nanovo pri istem kreditnem zavodu, se ne more ugovarjati s tem, da velja odlog; toda izplačilo predokazanih zneskov se ne more terjati, dokler traja odlog.

§ 5.

Terjatve iz vlog na vložno knjižico, ki so se vložile pred 1. dnem avgusta 1914. l., so odložene z omejitvijo, da se more od iste vloge v teku enega koledarskega mesca zahtevati pri deželnih in delniških bankah ter hranilnicah plačilo do višine 200 K, pri drugih kreditnih zavodih, izvzemši raiffeisenovke, plačilo do višine 100 K, in pri raiffeisenovkah plačilo do višine 50 K.

§ 6.

Ako je kreditni zavod na podlagi tekočega računa, na vlogo za blagajnični listek ali na vložno knjižico plačal več, nego se je moglo vsakočasno terjati po §§ 3 in 4 cesarkega ukaza z dne 13. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 216) in po §§ 4 in 5 ukaza z dne 13. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 279) in tega ukaza, lahko vračuni presežek tudi v poznejšem koledarskem mescu, ako se znova zahteva plačilo.

Pravice do povračila iz izplačevanja terjatev s predpravicami.

§ 7.

Terjatve za povračilo za tretjo osebo plačane dolga davkov ali javnih davščin so odložive po določenih § 1, v konkurzu in v izvršilnem postopku pa uživajo predprave plačane terjatve.

Vpliv višje sile na menice in čeke.

§ 8.

(1) Ako je pri menicah ali čekih, brez razlike plačilnega kraja in dneva izdaje, prezentaciji ali protestovanju na potu nepremagljiva ovira (višja sila), ki je nastala zaradi vojnih dogodkov, se odlaga plačilni čas, rok za prezentacijo v sprejem ali v plačilo in za protestovanje za toliko, kolikor je potrebno, da se izvrši meničnopravno dejanje, ko odpade ovira, najmanj pa dotlej, da poteče 10 delavnikov potem, ko je odpala ovira. V protestu je, kolikor mogoče, dognati oviro in njeno trajanje.

(2) Za menice in čeke, brez razlike dneva izdaje, ki so plačni na Gališkem ali v Bukovini, nadalje za menice in čeke, ki so bili izdani po 31. dnevu julija 1914. l. in so plačni na Gališkem ali v Bukovini ali kojih trasat, in pri lastnih menicah, kojih trasant stanuje v tem ozemlju (čl. 4, št. 8, in čl. 97 m. r.), se odlaga dan plačila in rok za prezentacijo v sprejem ali v plačilo za sedaj na 1. dan februarja 1915. l. Temu primerno se prelaga tudi rok za protestovanje.

Vračevanje obresti in blagajniški skonto.

§ 9.

(1) Za čas, za katerega se vsled odloga (§§ 1, 3, 4, 5 in 8) odlaga plačilo, je plačevati zakonite obresti ali višje obresti, ki gredo po pogodbi.

(2) Ob preračunu zneska, ki ga je plačati iz odložene terjatve po preteku odloga, se v dvomu ne sme odbiti blagajniški skonto.

Rokovi zastaranja in tožbeni rokovi.

§ 10.

Doba odloga se ne vračuni ob preračunu roka zastaranja in zakonitih rokov za vložbo tožbe.

Odpoved in dogovorjene pravne škode.

§ 11.

Z odpovedjo denarne terjatve, ki bi bila odložena, če bi bila plačna, je ravnati tako, kakor da bi se bila izrekla 1. dne oktobra 1914. l., ako se je odpoved izrekla med 1. dnem avgusta in 28. dnem septembra 1914. l., in kakor da bi se bila izrekla 1. dne decembra 1914. l., ako se je izrekla med 29. dnem septembra 1914. l. in dnem pred razglasitvijo tega ukaza; toda od denarne terjatve, ki je tako postala plačna, se morejo v času, za katerega se z odlogom odlaga plačilo plačnega zneska, terjati samo obresti, ki gredo po pogodbi.

(2) Z odpovedjo, ki je bila izjavljena med dnevom razglasitve tega ukaza in 31. dnem januarja 1915. l., denarne terjatve, ki bi bila odložena, če bi bila plačna, je ravnati tako, kakor da bi se bila izjavila 1. dne februarja 1915. l.

(3) Pravica odpovedati ali zahtevati, naj se takoj vrnejo glavnični zneski, ki je po pogodbi

podeljena upniku, ako bi se obresti, letnine ali obroki terjatev v § 1, odstavek 1, oznamene vrste ne plačevali pravočasno, ali druge za oznamljeni primer dogovorjene pravne škode se ne morejo uveljavljati, ako je dolžnik zaostal samo z obrestimi, letninami ali obroki, ki so postali plačni ali postanejo plačni pred 1. dnem februarja 1915. l.

Pobot.

§ 12.

Okolnost, da je terjatev odložena po določilih tega ukaza, ni na potu pobotu z drugo terjatvijo.

Pravdnopravni predpisi.

§ 13.

(1) Sodnega postopka o tožbah, s katerimi se zahteva plačilo odloženih terjatev, ni nadaljevati dotlej, da poteče rok odloga, razen ako toženec predlaga nadaljevanje prekinjenega postopka. Ako se je pa že pred 1. dnem avgusta 1914. l. vršil prvi narok v zmislu § 239 c. p. r. ali ustna sporna razprava, je nadaljevati sodni postopek in v razsodbi določiti rok za plačilo, všteti pravne stroške, tako, da se začne od zadnjega dneva roka odloga (§ 1). Ako se je ta dan navedel koledarsko, se preloži začetek roka plačila na dan, katerega je treba plačati po določilih tega ukaza.

(2) Nove tožbe za plačilo odloženih terjatev je zavračati.

Izvršilo.

§ 14.

(1) Izvršilnih dejanj, všteti izvršilo za zavarovanje v prid odloženim terjatvam ni dovoljevati v roku odloga, že dovoljenih pa ni izvršiti. Tekočega izvršilnega postopka, izvzemši prisilno upravo in prisilno dajanje v zakup, ni nadaljevati. Že vročeni preodkazni sklepi ostanejo v moči. Z izvršilom poterjane zneske je razdeliti.

(2) Izvršilna dejanja, ki so se opravila, preden se je na izvršilnem sodišču izvedelo za cesarski ukaz z dne 13. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 216), ostanejo v moči.

(3) Začasne odredbe v prid odloženim terjatvam se lahko dovolé in izvrše.

Sodniški odlog.**§ 15.**

Osebam, oznamenjenim v § 1, odstavek 1, lahko poklicano sodišče po naslednjih določilih (§§ 16 do 18) dovoli odlog za dolžnosti vsake vrste in pravitako izreče, da pravne škode, ki so se dogovorile za primer ne pravočasne izpolnitve, izvzemši dolžnost plačati zamudne obresti, ne nastopijo ali se odpravijo.

§ 16.

(1) Pravdno sodišče lahko na toženčev predlog, ako to opravičuje njegov gospodarski položaj in ako upnik s tem ne trpi nerazmerne škode, gledé terjatev, ki so po §§ 2 do 5 izvzete od odloga, določi v sodbi daljšo nego zakonu ustrezno plačilno dobo; ta doba pa ne sme presegati dobe odloga, veljajoče za odložene terjatve z enakim dnem plačnosti. Sodniški odlog, ki se je dovolil na najdaljšo, po predpisih, veljajočih ob času njihove dovolitve, dopustno dobo, velja za podaljšanega do vstetega 31. dne januarja 1915. l.; sodišče pa lahko na upnikov predlog in zaslišavši dolžnika (§ 56 izv. r.), sklene skrajšanje roka.

(2) Toženec mora dejanske trditve, na katere opira svoj predlog, narediti verojetne.

(3) Sodišče sme dovolitev dobe narediti odvisno od dajatve varnosti.

(4) Zoper dovolitev ali odreko sodniškega odloga ni pravnega pomočka.

§ 17.

(1) Dolžnik lahko predlaga na okrajnem sodišču, v čigar okolišu ima upnik svoje stanovišče, pripoznavši upnikovo terjatev, naj se upnik pozove na razpravo o določitvi plačilnega roka za dolg, ki je po §§ 2 do 5 izvzet od odloga.

(2) Sodišče naj razsodi o plačilnem roku v pripoznalni sodbi, ki se izreče na upnikov predlog, ali, ako stranke prepusté sodišču določitev plačilnega roka v sodni poravnavi, sklenjeni

o dolgu, v posebnem sklepu. Stroške razprave mora dolžnik povrniti upniku.

(3) Določila § 16 se primerno uporabljajo.

§ 18.

(1) Izvršilno sodišče lahko na predlog zavezanca s pogoji, oznamenjenimi v § 16, odstavek 1, odloži izvršilo v prid terjatvi, ki je po §§ 2 do 5 izvzeta od odloga, na dobo najdalje dveh mesecev in zaukaže razveljavo že opravljenih izvršilnih činov tudi brez varnosti, zahtevane v § 43, odstavek 2, izvr. r. Taka odložitve je nedopustna, ako je pravdno sodišče že po §§ 16 ali 17 dovolilo plačilni rok.

(2) Na dovolitev odložitve se primerno uporabljajo določila § 16, odstavek 2 do 4.

(3) Po § 15 ukaza z dne 13. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 279) na dobo dveh mesecev odloženo izvršilo se po istih pogojih na predlog zavezanca lahko odloži na najdalje še dva mesca.

Pravica vzajemnosti.**§ 19.**

Ako morejo upniki, ki imajo v tuzemstvu svoje stanovišče (sedež), v drugi državi uveljavljati zasebnopravne terjatve samo v manjši izmeri ali z večjimi omejitvami, nego je določeno v tem ukazu, so terjatve upnikov, ki imajo svoje stanovišče (sedež) v tej državi, podvržene enakim omejitvam.

§ 20.

Ta ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglasi. Hkratu izgubita moč ukaza z dne 13. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 279) in z dne 19. novembra 1914. l. (drž. zak. št. 318).

Stürgkh s. r.

Hochenburger s. r.

Forster s. r.

Trnka s. r.

Zenker s. r.

Georgi s. r.

Heinold s. r.

Hussarek s. r.

Schuster s. r.

Engel s. r.

Morawski s. r.

1. The following is a list of the plants which have been introduced from the various countries of the world into the United States for the purpose of being cultivated for the production of the various products of the plant industry.

2. The plants are listed in alphabetical order of their names in the English language.

3. The names of the plants are given in the English language, and in the original language of the country from which they were introduced.

4. The names of the countries from which the plants were introduced are given in the original language.

5. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

6. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

7. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

8. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

9. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

10. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

11. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

12. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

13. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

14. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

15. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

16. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

17. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

18. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

19. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

20. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

21. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

22. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

23. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

24. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

25. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

26. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

27. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

28. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

29. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

30. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

31. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

32. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

33. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

34. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

35. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

36. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

37. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

38. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

39. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.

40. The names of the persons who introduced the plants are given in the original language.